

Tabelværk til Københavns Statistik Nr. 8 (Folketællingen 1ste Febr. 1885). København 1886.

Det foreliggende Bind har særlig taget Sigte paa Indvandringssforholdene, et paa en Gang interessant og vanskeligt Emne. De store Vandringer, som foregaa indenfor hvert Lands Grænser, særlig fra Landdistrikterne til Byerne, er et af de Fænomener, der ere mest ejendommelige for det 19de Aarhundrede, men der er store Hindringer i Vejen for at skaffe fyldige Oplysninger derom. Man kan i Reglen slet ikke tænke paa at følge Ind- og Udvandringens Strom, saaledes som ved Fødsler og Dødsfald, men maa sædvanligvis nøjes med de Oplysninger, der kunne skaffes tilveje ved Folketællingerne. Ad denne Vej kan der dog opnaas ikke saa lidt, og Spørgsmaalet kan give Anledning til interessante theoretisk-statistiske Undersøgelser —, som jeg haaber ved en senere Lejlighed at komme tilbage til, og af ikke ringe Betydning i saa Henseende er Københavns Statistiks Tabelværk Nr. 7 (Industristatistiken) og navnlig det foreliggende Bind.

Det nye ved Folketællingen i 1885 var det Spørgsmaal: »Hvis født udenfor København, i hvilken Alder da taget fast Ophold her i Staden?« og det derved indvundne Stof er blevet gjort til Genstand for en udførlig Undersøgelse om Indvandringssforholdene i de enkelte Erhvervs-klasser. En saadan Undersøgelse frembyder mange Vanskeligheder, særlig den, som næsten altid viser sig, naar et nyt Spørgsmaal indføres paa Skemaerne, at mange Personer slet ikke give Svar derpaa, eller dog svare meget ufyldstgørende. Denne Vanskelighed har ogsaa meldt sig her, idet der for henved 9 pCt. af de Indvandrede ikke er givet Oplysning om Indvandringssalderen, og der opstaar da ganske naturligt det Spørgsmaal, hvorvidt man kan overføre de fundne Resultater paa hele Materialet. Denne Vanskelighed er overvunden ved et simpelt Middel, som vistnok vil blive mere og mere almindeligt, efterhaanden som den officielle Statistik bliver mere videnskabelig, nemlig ved at tage en Del »Stikprover«, idet der blev udtaget

Tabelværk til Københavns Statistik Nr. 8 (Folketællingen 1ste Febr. 1885). København 1886.

Det foreliggende Bind har særlig taget Sigte paa Indvandringssforholdene, et paa en Gang interessant og vanskeligt Emne. De store Vandringer, som foregaa indenfor hvert Lands Grænser, særlig fra Landdistrikterne til Byerne, er et af de Fænomener, der ere mest ejendommelige for det 19de Aarhundrede, men der er store Hindringer i Vejen for at skaffe fyldige Oplysninger derom. Man kan i Reglen slet ikke tænke paa at følge Ind- og Udvandringens Strom, saaledes som ved Fødsler og Dødsfald, men maa sædvanligvis nøjes med de Oplysninger, der kunne skaffes tilveje ved Folketællingerne. Ad denne Vej kan der dog opnaas ikke saa lidt, og Spørgsmaalet kan give Anledning til interessante theoretisk-statistiske Undersøgelser —, som jeg haaber ved en senere Lejlighed at komme tilbage til, og af ikke ringe Betydning i saa Henseende er Københavns Statistiks Tabelværk Nr. 7 (Industristatistiken) og navnlig det foreliggende Bind.

Det nye ved Folketællingen i 1885 var det Spørgsmaal: »Hvis født udenfor København, i hvilken Alder da taget fast Ophold her i Staden?« og det derved indvundne Stof er blevet gjort til Genstand for en udførlig Undersøgelse om Indvandringssforholdene i de enkelte Erhvervs-klasser. En saadan Undersøgelse frembyder mange Vanskeligheder, særlig den, som næsten altid viser sig, naar et nyt Spørgsmaal indføres paa Skemaerne, at mange Personer slet ikke give Svar derpaa, eller dog svare meget ufyldstgørende. Denne Vanskelighed har ogsaa meldt sig her, idet der for henved 9 pCt. af de Indvandrede ikke er givet Oplysning om Indvandringssalderen, og der opstaar da ganske naturligt det Spørgsmaal, hvorvidt man kan overføre de fundne Resultater paa hele Materialet. Denne Vanskelighed er overvunden ved et simpelt Middel, som vistnok vil blive mere og mere almindeligt, efterhaanden som den officielle Statistik bliver mere videnskabelig, nemlig ved at tage en Del »Stikprover«, idet der blev udtaget

Skemaer i Flæng fra de enkelte Roder og det saaledes dannede Miniaturbillede af København blev underkastet en indgaaende Prøvelse, hvorved det viste sig, at de Fejl, man vilde begaa ved at overføre Slutninger fra den Del af de Indvandrede, hvorom der var fyldestgørende Oplysninger til hele Materialet, ikke kunde virke forstyrrende.

Til dette Bind vil slutte sig et Bind med detaillerede Tabeller over de enkelte Erhvervsklassers Fordeling efter Alder og ægteskabelige Stilling.

H. W.

Gerhard Uhlhorn, Katholicismus und Protestantismus gegenüber der socialen Frage. 2te Aufl. Göttingen, Vandenhoeck u. Ruprechts Verlag. (1887). (60 Sider).

Den bekendte Forfatter af »De kristne Kærligheds-gerninger« har i dette lille Skrift efter en interessant men maaske noget ensidig Kritik af Katolikernes Bestræbelser i socialpolitisk Retning (Biskop Ketteler m. fl.) taget Parti mod disse og derved tillige mod Stöckers Opfattelse af Kristendommens Forhold til de sociale Spørgsmaal. Det gælder efter hans Opfattelse først og fremmest om at gennemsyre Samfundet med Kristendommens Aand, for derved at gøre det muligt at læge alle dets Saar, ikke om at skabe noget socialpolitisk Program; Kristendommen skal forkyndes i stor Udstrækning, og der skal dannes et fyldigt Menigheds-liv, som kan naa ud til alle Menighedens Medlemmer; han hævder, at man ikke kan undre sig over, at Arbejderstanden i de store, stærkt voxende Byer bliver fremmed for Religionen og søger Erstatning i chiliastiske Drømmerier om den socialistiske Stat, naar Samfundet lader de store Byer voxe op uden at sørge for, at de blive tilstrækkeligt forsynede med Kirker.

H. W.

A. Peschcke-Kædt, Tolden og Tiderne. Hoffensberg & Traps Forlag. København. 1887. (142 S.)

Denne Bog er en dygtig Købmands driftige Reklame for Frihandelen — den gode, gamle Frihandel, som vi